

Hier zie je wat bedoeld is, meldt Hessel

FOTO AANGELEVERD Een groen bord over de kunst heen.

Louise Hessel bij haar kunst in de tunnel.

Kinderen gillend op de fiets in de Alexiatunnel.

KUNSTWERK Louise Hessel kreeg zwak voor buurt tunnel

Eerbetoon aan een historische plek met mooi verleden

Grote welstand en rijkdom vind je zelden pal langs het spoor en doorgaande routes. Ook waar de Alexiatunnel is gekomen dus niet. Des te meer heeft de Utrechtse Louise Hessel een uitgesproken zwak voor al de mensen die wonen en werken in de omgeving waar het bouwwerk gekomen is. Dat kreeg de beeldend kunstenaar toen ze de buurt afgelopen twee jaar betrok bij haar tientallen meters lange kunstwerk in die tunnel.

„Wat een leuke mensen bleek ik hier tegen te komen

Hans van Keken

Hilversum ■ „Ik start een project altijd met degenen die ergens wonen en werken. Dat hoort bij kunst in de openbare ruimte, die moet een band hebben met de leefomgeving. Dus ik begon met interviews in de wijk. Wat een leuke mensen bleek ik hier tegen te komen”, roept de kunstenaar oprecht enthousiast, terwijl ze rondleidt langs de eindeloos lijkende rij geperforeerde metalen panelen in de kersverse tunnel. Fietsers en wandelaars lijken niet stil te staan bij de lange rij, van ontelbare grote en kleine gaatjes voorziene panelen.

Historisch moment

De meesten lijken er achteloos aan voorbij te gaan. Op weg van A naar B, zonder veel oog voor de omgeving. Zelfs met dit nieuwe bouwwerk. Maar de kunstenaar, fotograaf en verslaggever hebben vandaag een wat andere insteek. Stilstaan. En ook een beetje terugblikken bij dit historische moment. Een bijzondere tunnel die net in gebruik genomen is en het beeld en aanzien van Hilversum voorgoed veranderd heeft, wat moderner gemaakt ook. „Wat een

geschiedenis ligt hier opgestapeld, van de bewoners maar ook van de industrie en de fabrieken in deze omgeving.”

Generatie op generatie

Als voorbeeld noemt ze technisch adviesbureau Oude Reimer, waar ze volgens haar van generatie op generatie bezig zijn. „Ik voelde me daar welkom, ze namen alle tijd voor me, kreeg een rondleiding. Wat een techniek”, vertelt ze. „Maar niet alleen daar, echt overal was iedereen meer dan bereid mij over de buurt te vertellen, over de ervaringen en gevoelens, de geschiedenis hier.” Corona bleek in die periode van twee jaar wel een lastige drempel, schetst ze. „Je kon nergens even naar de wc. En altijd maar minimaal die twee meter afstand houden. Ik was er echt ziek van.” Maar het weerhield haar niet van praten met zoals ze het zelf noemt ‘bekende en minder bekende mensen uit de buurt’.

Heide en bossen

Twee thema's kwamen volgens Hessel bij al die gesprekken telkens naar boven. De natuur en de bedrijvigheid. „Zo waren de heide en de bossen altijd dichtbij, soms zelfs bijna vanuit de achtertuin. Een

springlevende herinnering, het verlies van groen, bomen en planten hier is nog altijd voelbaar. Al geldt dat zeker niet voor iedereen. Waar de een geraakt wordt door een boom die ze kappen, is de ander blij dat hij van de bladerrommel af is.”

Wat bedrijven betreft, somt ze bekende merken op als Veneta (Vereniging Nederlandse Tapijtfabrikanten aan de Oosterengweg, in de jaren tachtig gesloopt, red.), schroevenfabriek VSH (nu Aalberts IPS, red.), en het Nivea-complex, net als VSH aan de Oude Amersfoortseweg. De gebouwen van Nivea, dat een groot deel van de vorige eeuw een stempel drukte op de omgeving, is enkele jaren geleden na gedeeltelijke sloop verbouwd tot het H-complex en H-park. „Al die bedrijvigheid had sowieso veel effect op de omgeving en omwonenden, qua sfeer en cultuur. Maar ook bijvoorbeeld qua geur, zoals bij Nivea, zo begreep ik.”

Om te beginnen had de Utrechtse in een periode van vele maanden heel wat beeldmateriaal verzameld, met vooral aanzienlijk veel foto's. „Maar ja, wanneer je dat gaat omzetten in afbeeldingen die uit kleine gaatjes bestaan blijkt daar niet heel veel van over te blijven. Grote herkenbare vormen doen dat wel, dus ik heb me bij het ontwerpen vooral gericht op die beelden waarmee ik in staat was

Perforaties

om patronen samen te stellen. Beelden uit de natuur en uit de bedrijvigheid hier, zoals bladeren en bloemen, meer abstracte industriële vormen en een combinatie daarvan.

Louise Hessel ziet achter een van de panelen hoe een ander paneel tegen het buitenlicht goed tot zijn recht komt. 'Zo had het dus kunnen zijn.'FOTO'S MARGOT BRAKEL

zogenoemde perforatietechniek, zo legt Hessel uit. „Het konden alleen of grote, of kleine gaatjes zijn. Die samen zouden dan het beeld vormen dat je ziet. Die techniek is natuurlijk sterk bepalend voor wat het uiteindelijk kan worden. Ook voor het ontwerp. Dan heb je ook nog te maken met de naden tussen de panelen.”

„Het is goed gelukt, techniek over de natuur heen zeg maar. Ik noemt het een emotionele tekening.” Bewoners gaven ook nog de doorslag bij de definitieve keuze voor welke panelen gebruikt zouden worden. „Daarvoor hebben we een expositie in de Buurtkamer van de Van Riebeeck-galerij gehouden. Degene die de meeste stemmen kreeg is het

worden.

Emotionele tekening

„Het proces om tot de uiteindelijke panelen te komen was overigens nog complex. Zeker zeven schakels zaten daarin, van de kwaliteitsmanager tot aan het constructiebedrijf en het Veendamse Perfox, dat de gaatjes in het metaal maakte. „Ik ben daar zelf bij geweest, die mannen kregen computerbestanden en hadden natuurlijk geen idee wat dit allemaal moest worden”, grijnst ze.

Een fikse tegenvaller is er wel, moet Hessel bekennen. Het licht dat ontbreekt achter de panelen. Ze moet moeite doen haar chagrijn daarvoor te verbergen. „Het plan was steeds dat er achter die panelen lampen zouden komen, zodat

er licht door zou schijnen. Dan komt de kunst pas echt tot zijn recht.” Op een hoek waar daglicht door panelen komt, komt haar idee tot zijn recht. „Zo zie je de figuren beter.” Een foto op haar mobieltje zegt alles, vindt ze. (zie boven).

Ze heeft pas twee maanden geleden ontdekt dat er geen lampen zijn. „Ik geneer me een beetje voor de mensen uit de buurt aan wie ik het gepresenteerd heb. Ik heb toen gezegd dat er licht achter zou komen. Waarom dat uiteindelijk niet gelukt is, geen idee.” De gifbeker blijkt nog niet geheel leeg, want al wandelend door de tunnel ontdekken we nog meer bronnen van ergernis. Zo blijkt een flink groen bord dat de trap omhoog als ‘uitgang’ aanwijst, pontificaal over een deel van een van de panelen te

zijn geplakt. Ook zijn kleine sloten van achter panelen verborgen deuren zichtbaar gemaakt door met een slijptol een gat erin te maken. De Utrechtse kijkt er vol ontzetting naar als ze erop gewezen wordt.

Waarom Louise Hessel begin 2020 door een jury uitverkoren is om te midden van vijf andere aanmeldingen, het kunstwerk bij deze tunnel te maken zegt ze niet te weten. „Het was de tijd van Corona, alles moest digitaal opgestuurd. Dan maakt de commissie een keuze op basis van je website en wat je hebt opgestuurd. Gevoel geluk hebben. Soms lukt het, soms niet.” De wanden in de Alexiatunnel zijn inmiddels het zesde project in de openbare ruimte waarbij ze betrokken is.

Sociaal veilig

Zo aangenaam en sociaal veilig onder het spoor door kunnen, dat is de bedoeling van het kunstproject van de Alexiatunnel. De keuze viel daarbij op het bekleden van de wanden met geperforeerde stalen panelen. Die overigens, zo is de hoop, graffiti ontmoeiden. De verlichting zou daarbij een belangrijke rol spelen om de doorgang, zeker als het donker is, een warme sfeer te geven. Dat element ontbreekt nu dus, ook tot teleurstelling van de beeldend kunstenaar.